

Врз основа на член 36 став 1 точка 15 од Законот за локалната самоуправа (“Службен весник на РМ” бр. 5/02) и член 80 и 80а од Законот за градење (“Службен весник на РМ” бр. 70/2013, 163/2013, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 226/15, 30/16, 31/16, 39/16 и 71/16), член 43 став 1 точка 43 од Статутот на општина („Сл. гласник на општина Демир Хисар бр.3/2002), Советот на Општина Демир Хисар, на седницата одржана на _____ 2024 година, донесе

ПРОГРАМА **за поставување на урбана опрема на подрачјето на** **Општина Демир Хисар за 2025 година**

- Вовед

Во согласност со Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ” бр. 05/02), Законот за градење, Законот за просторно и урбанистичко планирање, Закон за градежно земјиште, Закон за комунални дејности („Сл.весник на РМ” бр.45/97, 23/99, 45/02, 16/04, 5/09), Закон за комунални такси („Сл.весник на РМ” бр.61/04), изработена е Програма за поставување урбана опрема на подрачјето на Општина Демир Хисар.

Согласно Законот за градење (“Службен весник на РМ” бр. 70/2013, 163/2013, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 226/15, 30/16, 31/16, 39/16 и 71/16), потребата за поставување на урбаната опрема ја утврдува Советот на општина Демир Хисар.

Со оваа Програма се уредуваат видовите на урбана опрема, локалитетите на кои се поставуваат, начинот и условите за нивно поставување, дислоцирање и отстранување.

Оваа програма важи за 2025 година и со истата е опфатена урбаната опрема која се поставува на градежно изградено земјиште и согласно член 2 став 4 од Законот за градење во смисла на овој закон, урбаната опрема претставува опрема за продажба на весници, сувенири, цвеќиња, храна, сладолед, јавни санитарни јазли, самостојечки рекламни паноа, детски игралишта, фонтани, чешми, клупи, корпи за отпадоци, покриени и непокриени шанкови, пливаќки објекти, паркинзи во функција на објекти на органите на државната управа и на објекти на општината, продажба на храна, жардињери, граничници, опрема за спортско-рекреативни активности.

Доколку се појави потреба од други видови урбана опрема ќе бидат опфатени со измена и дополна на оваа Програма.

1. Цел на Програмата

Со програмата за поставување на урбана опрема се постигнуваат следните цели:

- Евиденција на урбана опрема на територија на Општина Демир Хисар;
- Естетско обликовните подобрувања и воведување на нови стандарди во уредување на просторот;
- Уредување, оплеменување, хуманизација на просторот и заштита на животната средина;
- Брз сервис и услуга на граѓаните од непосредната близина (продажба на весници, сувенири, цвеќиња);

2. Видови на урбана опрема

Според Законот за градење, урбаната опрема претставува опрема која се поставува на градежно изградено земјиште. Под урбана опрема, во смисла на овој закон, се смета опрема за продажба на весници, сувенири, цвеќиња, храна, сладолед, јавни санитарни јазли, самостоечки рекламни паноа, детски игралишта, фонтани, чешми, клупи и корпи за отпадоци, покриени и непокриени шанкови, пливачки објекти, паркинзи во функција на објекти на органите на државната управа и на објекти на општината, продажба на храна, монтажно-демонтажни конструкции, привремени конструкции, фитнес опрема, опрема за спортско-рекреативни активности и други реквизити наменети за спорт и рекреација.

Урбана опрема се поставува исклучиво за остварување на јавен интерес утврден со закон.

Урбаната опрема не е дел од градежното земјиште и врз основа на ова не се стекнуваат стварни права врз градежното земјиште.

2.1. Критериуми за определување на видот на урбана опрема

За определување на типот на урбаната опрема кој треба да се постави служат следните критериуми:

- Функционални критериуми како што се: намена, времетраење и површина наменета за вршење на дејноста,
- материјални критериуми,
- финансиски критериуми.

Урбана опрема која се поставува на подрачјето на Општина Демир Хисар треба да ги задоволува основните барања за градбата, согласно Законот за градење.

Урбаната опрема не смее да го попречува пешачкото движење и да се обезбеди непречен пристап до истата или да го оневозможи движењето на лица со хендикеп.

Урбаната опрема, со својот изглед и форма, не смее да го намали естетскиот и општиот изглед на околината, а со вршењето на дејноста не смее да се создава нечистотија, недозволена бучава и лоша миризма.

Поставување на урбана опрема се врши на начин што истите не смеат на никаков начин да бидат трајно прицврстени за подлогата, а нивното поставување и отстранување треба да се одвива на брз и лесен начин и без оштетување на подлогата.

Површината што служи за употреба на урбаната опрема мора да се одржува во хигиенски исправна состојба.

При поставување на урбана опрема на тротоари, минималната слободна проодна површина од попречниот профил на тротоарот изнесува 1,5м.

Доколку површината за која се бара поставување на урбана опрема, е во границите на опфатот на заштитено подрачје или објект или за неа е утврден посебен режим на користење, потребно е да се прибави претходно мислење од органот на државната управа надлежен за работите на заштитата на културно-историското наследство, односно на природата.

Информативни паноа

Информативните паноа служат за јавна намена, за информирање на граѓаните (карта на општина, возен ред и друго) и огласување за културно-уметнички, спортски и други манифестации.

Поставувањето на информативните паноа не смее да го попречува нормалното одвивање на сообраќајот.

Информативните паноа може да бидат слободностоечки, преносливи, прицврстени на објект и сл.

Продажба на весници, сувенири, цвеќе, сладолед и храна

Површината на урбаната опрема во која ќе се врши продажба на весници, сувенири и сладолед да не биде поголема од 4,0м², а за продажба на цвеќе не поголема од 16,0м².

Јавни санитарни јазли

Поставувањето на јавни санитарни јазли се врши на уредени површини, во близина на јавно зеленило, паркинг, оддалечени од влезови и излози на објекти. Истите не смеат да го попречуваат користењето на околните објекти и јавни површини. Може да се типски објекти или да се изведени со посебен проект соодветен за избраната локација.

Самостоечките рекламни паноа

Самостоечките рекламни паноа се поставуваат на пешачки и зелени површини во профилот на сообраќајниците, а во согласност со Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата ("Службен весник на РМ" бр.54/07, 86/08,98/08 и 64/09)

Опрема за забава на деца

Опремата за забава на деца може да се постави по повод државни и верски празници и други манифестации на места каде има доволен простор за тоа (поголеми јавни површини или неизградено земјиште), во близина на паркинг простор, а просторот се дава на краткотрајно користење до 30 дена.

Детски игралишта

Детски игралишта може да се постават на изградено и неизградено градежно земјиште со проект за поставување на урбана опрема погодна за таа намена. Може и во уредено зеленило.

Детското игралиште може да биде типско и во зависност од големината на површината истото може да се мултиплицира.

Фонтани, чешми, клупи и корпи за отпадоци

Фонтани, чешми, клупи и корпи за отпадоци со и без пепелници се поставуваат

на јавни површини, во зависност од бројноста и потребите на корисниците. Клупите и корпите за отпадоци се дел од урбаната опрема на општината и се поставуваат на поголема јавна пешачка површина, плоштад, поголеми пешачки патеки, на автобуски постојки од сите типови и на други локации согласно потребите на Општина Демир Хисар.

Покрај клупите потребно е да има обезбеден поплочен простор со димензии од 1,0м x 1,2м за луѓето со хендикеп.

Корпите за отпадоци може да бидат поставени: слободностоечки или прикачени за светилки или фасади на објекти.

Жардињери, граничници

Жардињери со цвеќе и граничници се поставуваат со цел визуелно да се ограничи просторот определен за времени објекти и урбана опрема од слободната природна површина или да се ограничи просторот меѓу сообраќајница и пешачка површина.

Одобрението за овие елементи е со времетраење колку и одобрението за поставување на времени објекти и урбана опрема, по што овие елементи треба целосно да се отстранат од просторот.

Максималната висина на жардињерите и граничниците е 0.80 м.

Опрема за спортско-рекреативни активности

1. Под опрема за спортско-рекреативни активности се подразбира опремата за спортско-рекреативни активности и спортски настани, вклучувајќи ја целокупната друга урбана опрема дефинирана со посебни стандарди или со посебен Елаборат изготвен од страна на општина Демир Хисар, а која може да биде составена од монтажно демонтажни конструкции, привремени конструкции, опрема за фитнес, спортски реквизити и друга опрема наменета за спорт и рекреација.
2. Опремата за спортско-рекреативни активности се поставува во зони и простори дефинирани од општина Демир Хисар, на парцели и локации подобни за спорт и рекреација, без да го поречуваат движењето на сообраќајот, пешаците, велосипедистите и сл.
3. На површините за поставување на опремата за спортско-рекреативни активности ќе се димензионираат согласно конкретната активност, местоположбата и конфигурацијата на теренот.
4. Поставување на опремата за спортско-рекреативни активности може да биде изработена од континуирани елементи кои ќе бидат прицврстени за фундаменти заради обезбедување на стабилност на истата при нејзино користење од крајните корисници.

2.2. Дејности кои можат да се вршат

Со урбаната опрема можат да се вршат дејности во согласност со член 2, став 4 од Закон за градење.

3. Преглед на локации на потребна урбана опрема на територијата на

Општина Демир Хисар

Составен дел на програмата е табелата каде се дадени следните информации:

- нумерација на објектите;
- графички прилог за местоположба на урбаната опрема;
- КП каде се наоѓа урбаната опрема;
- површина;
- тип на урбана опрема;
- сопственост.

4. Начини и услови за поставување и одржување на урбана опрема

Согласно член 80 и 80а од Законот за градење, урбана опрема се поставува на јавни површини кои претставуваат градежно изградено земјиште и уредено земјиште без притоа да се наруши основната намена на просторот и безбедноста на сообраќајот. Потребата за поставување на урбана опрема ја утврдува советот на општината Демир Хисар.

Микролокациските услови претставуваат извод од графичкиот и текстуалниот дел на Програмата за поставување на урбана опрема во соодветен размер.

Урбаната опрема се поставува на микролокации согласно графичкиот прилог.

Точно позиционирање на урбаната опрема, го одредува овластен геодет од страна на општина Демир Хисар.

Општина Демир Хисар, согласно Законот за градење, води регистар на издадени одобренија за поставување и отстранување на урбаната опрема, а формата, содржината и начинот на водење на регистерот ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на управувањето со градежното земјиште.

Поставување урбана опрема на јавни површини, за чие одржување е надлежна Општина Демир Хисар, се врши врз основа на одобрение за поставување на урбана опрема.

Одобрението од став 1 на овој член го издава градоначалникот на општина Демир Хисар.

Одобрението за поставување на урбана опрема, се добива врз основа на поднесено барање (формулар), кое се доставува заедно со комплетна документација и тоа:

I. За поставување на детски игралишта, јавни санитарни јазли, рекламни паноа

1. Извод од графичкиот прилог на програмата, со микролокациски услови;
2. Основен ревидиран проект;
3. По исклучок на овој член, за урбана опрема - електронски информативни и рекламни паноа (со површина над 30 м² и со конструктивни елементи) кои се поставуваат на јавни површини, се издава решение согласно со членот 74 од овој закон.

II. Клупи, чешми, канделабри, корпи за отпадоци и останати видови на урбана опрема која не се однесува на вршење на дејност

1. Извод од графичкиот прилог на програмата со микролокациски услови.

III. Фонтани и водени басени

1. Извод од програма со микролокациски услови
2. Основен ревидиран проект.

Постапката по барањето ја спроведува надлежното Одделение за урбанизам, комунални дејности и заштита на животната средина на Општина Демир Хисар (во натамошниот текст, надлежно одделение).

Надлежното одделение на општината врши увид на лице место и проверка на документацијата која се доставува во прилог на барањето.

За 2025 година, **општина Демир Хисар планира поставување на урбана опрема во с.Белче, с.Жван, градот Демир Хисар а по потреба ќе се уредат и други локации во градот и населените места.**

5. Извори на финансирање на програмата

Програмата за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Демир Хисар се финансира од буџетот на општината за 2025 година, буџет на РМ, донации, правни и физички лица.

5.1 Трошоци за поставување, одржување, дислокација и отстранување на урбана опрема

Трошоците за поставување, одржување, дислокација и отстранување на урбаната опрема паѓаат на товар на инвеститорот, физичко или правно лице.

6. Динамика на реализација на програмата

Динамиката на реализацијата на програмата ќе зависи од обезбедени финансиски средства, решени имотно-правни и технички услови.

7. Вршење надзор

Вршењето надзор над поставувањето, задржувањето, дислокацијата и отстранувањето на урбаната опрема е во согласност со Законот за градење.

8. Преодни и завршни одредби

Реализацијата на Програмата ја врши Градоначалникот на Општина Демир Хисар во соработка со Одделението за урбанизам, комунални работи и заштита на животната средина во Општината.

Во состав на оваа Програма за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Демир Хисар за 2025 година спаѓа и графички дел.

Оваа Програма влегува во сила со денот на објавувањето во “Службен гласник на Општина Демир Хисар”.

Број _____
_____ 2024 година
Демир Хисар

Совет на Општина Демир Хисар
Претседател,
Љупчо Најдовски